

Originalas nebus slunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Aplinkos ministerijai

2018-09-17 Nr. (1.1.20-411)10- 6810

Kopija

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Į 2018-09-14 Nr. S-3066

DĖL APLINKOS ORO, TRIUKŠMO IR KVAPŲ VALDYMO IR KONTROLĖS FUNKCIJŲ OPTIMIZAVIMO

Sveikatos apsaugos ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą įformintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2018 m. rugsėjo 14 d. rezoliucija Nr. S-3066, teikia siūlymus dėl triukšmo, kvapų valdymo ir kontrolės funkcijų optimizavimo.

Dėl triukšmo valdymo ir kontrolės funkcijų optimizavimo

Triukšmo valdymo ir kontrolės srityje Aplinkos ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos funkcijos nustatytos Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatyme. Aplinkos ministerija – nustato statinių apsaugos nuo triukšmo reikalavimus; reglamentuoja lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką skleidžiamą triukšmą; nustato pavaldžių viešojo administravimo institucijų kompetenciją triukšmo valdymo srityje ir prižiūri, kaip ji įgyvendinama; įstatymų nustatyta tvarka išduoda leidimus naudoti triukšmą skleidžiančius įrenginius, kai Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliota institucija įvertina, ar šių įrenginių skleidžiamas triukšmas atitinka teisės aktais patvirtintus ribinius dydžius; teikia informaciją visuomenei apie įmonių ar įrenginių skleidžiamą triukšmą. Sveikatos apsaugos ministerija – formuoja triukšmo prevencijos valstybės politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą; rengia ir, suderinusi su Triukšmo prevencijos taryba, tvirtina triukšmo normas, normatyvus bei triukšmo poveikio visuomenės sveikatai vertinimo norminius dokumentus; informuoja visuomenę apie aplinkos triukšmą; organizuoja triukšmo prevencijos specialistų kvalifikacijos tobulinimą.

Pagal Vyriausybės 2018 m. balandžio 4 d. nutarimą Nr. 321 „Dėl Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo įgyvendinimo“ Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos pavesta vykdyti valstybinę triukšmo kontrolę (išskyrus triukšmo šaltinius, kurių triukšmo kontrolė pagal Triukšmo valdymo įstatymą yra pavesta kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms).

Taigi aplinkos triukšmo valdymo srityje Aplinkos ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos (bei jų pavaldžių įstaigų) funkcijos nesidubliuoja.

Pasiūlymai:

1. Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatus, patvirtintus aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 „Dėl Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“,

papildyti nuostatomis dėl ūkio subjektų atliekamos aplinkos triukšmo stebėsenos. Pasiūlymas atspindi Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2018 m. rugpjūčio 21 d. rezoliucija Nr. S-2753, Susisiekimo ministerijai įpareigoti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją vykdyti jo teritorijoje veikiančių įmonių aplinkos taršos (oro, kvapų ir triukšmo) monitoringą. Pagal Aplinkos monitoringo įstatymo 5 straipsnio 3 punkto nuostatas, vykdant aplinkos monitoringą, stebima, vertinama ir prognozuojama fizikinis, radiacinis, cheminis, biologinis ir kitoks antropogeninis poveikis bei jo įtaka gamtinei aplinkai. Taigi aplinkos triukšmo stebėseną yra viena iš aplinkos monitoringo stebėsenos sudedamųjų dalių.

2. Atsižvelgiant į tai, kad Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėse, patvirtintose aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“, nustatytos ir Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos funkcijos, siūlytina keisti Aplinkos apsaugos įstatymo nuostatas ir numatyti, kad Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės būtų tvirtinamos suderinus su Sveikatos apsaugos ministerija.

Dėl kvapų valdymo ir kontrolės funkcijų optimizavimo

Lietuvoje kvapai nėra valdomi bendraisiais aplinkos oro kokybės valdymo ir aplinkos apsaugos principais, todėl sunku užtikrinti kvapų valdymo priemones, kurios padėtų išvengti kvapų susidarymo taršos šaltinyje, o jiems atsiradus – apribotų jų sklaidimą į aplinką

Pagrindiniuose Lietuvos įstatymuose, susijusiuose su aplinkos apsauga ir aplinkos oro kokybės valdymu, neminimas žodis „kvapas“, tačiau įvertinant tai, kad kvapą sukelia cheminė medžiaga ar cheminių medžiagų mišinys, ir tai, kad kvapas gali atsirasti dėl žmonių veiklos, bei tai, kad jis gali pakenkti žmonių sveikatai, aplinkos oro kokybei bei turtui (t. y. apriboti laisvą naudojimąsi turtu, nuosavybe ar pakenkti verslui), kvapas priskirtinas aplinkos oro teršalui. Visa aplinkos oro taršos reguliavimo ir prevencinė sistema, fizinių ir juridinių asmenų pareigos apsaugant aplinkos orą ir žmonių sveikatą, valdžios institucijų kompetencija ir kitos priemonės bei nuostatos, nurodytos Aplinkos oro apsaugos, Aplinkos apsaugos įstatymuose sietinos su kvapų kaip oro teršalų reguliavimu bei valdymu, o taip pat su aplinkos apsaugos samprata.

Aplinkos apsaugos valdymą Lietuvos Respublikoje vykdo Aplinkos ministerija ir jos įgaliotos institucijos (Aplinkos apsaugos departamentas, Aplinkos apsaugos agentūra), vietos savivaldos institucijos. Aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdo Aplinkos ministerija ar įgaliotos institucijos.

Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos vykdydamos aplinkos apsaugos valdymo, prevencijos, ūkio subjektų priežiūros (kontrolės) ir kt. funkcijas, išduoda ūkio subjektams taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas (toliau – TIPK), taršos leidimus, kuriuose įvertinamos visokeriopos ūkio subjekto veiklos vykdymo sąlygos, nedarančios žalingo poveikio aplinkai (tuo pačiu ir žmonėms), vėliau kontroliuoja kaip ūkio subjektai laikosi leidimuose nustatytų veiklos vykdymo sąlygų, kt. aplinkos apsaugos reikalavimų.

Daugelio užsienio šalių kvapų valdymo praktika yra sietina su taršos leidimų išdavimu, kvapų valdymo sąlygų nustatymu, leidimus išduoda aplinkos apsaugos institucijos.

Kvapų laboratoriniai tyrimai atliekami įmonių taršos šaltiniuose, po to modeliuojami, o duomenis apie taršos šaltinius, kitus modeliavimui reikalingus duomenis turi Aplinkos ministerijos institucijos.

Gyvenamosios aplinkos oro tarša kvapais dažniausiai siejama su tam tikros veiklos vykdymo reikalavimų pažeidimais ar netinkamu jų įgyvendinimu (pvz., netinkamai tvarkomos atliekos, mėšlas, srutos, netinkamai įrengiami, eksploatuojami statiniai ir (arba) patalpos, pažeidžiamas technologinis procesas, nesilaikoma leidime (licencijoje) nustatytų sąlygų ir kt.). Todėl gyvenamosios aplinkos oro taršos kvapais, sklindančiais iš nestacionarių taršos šaltinių (srutų ir / ar mėšlo laistymo laukų), problemos visų pirma turėtų būti sprendžiamos ribojant kvapų susidarymą taršos šaltinyje (pvz., užtikrinant tinkamą srutų ir mėšlo tvarkymą, peržiūrint ir keičiant, atsižvelgiant į visuomenės nuomonę, mėšlo ir srutų laistymo reikalavimus nustatančius teisės aktus).

Siekiant užtikrinti efektyvų kvapų gyvenamosios aplinkos ore valdymą ir priežiūrą, visų pirma būtina užtikrinti kvapų valdymo priemones, kurios padėtų išvengti kvapų susidarymo taršos šaltinyje, o jiems atsiradus – apribotų jų sklidimą į aplinką.

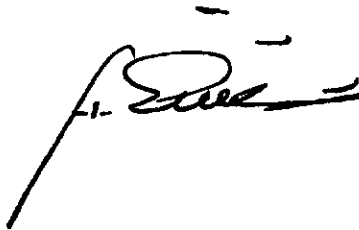
Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nuostatomis, tikrinti, ar ūkio subjektai laikosi aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, nustatytų teršalų išmetimo ir išleidimo į aplinką bei aplinkos kokybės normų, nustatius pažeidimų teikti privalomuosius nurodymus, stabdyti aplinkai kenksmingos veiklos vykdymą, stabdyti leidimo (licencijos) galiojimą ar jį panaikinti, taikyti administracines poveikio priemones įgaliotos aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdančios institucijos – Aplinkos apsaugos departamentas, Aplinkos apsaugos agentūra. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės Lietuvos Respublikoje priežiūrą atlieka Aplinkos ministerija.

Pasiūlymai:

1. Priskirti kvapą aplinkos oro teršalams. Taip bus užtikrinta, kad kvapai būtų valdomi bendraisiais aplinkos oro kokybės valdymo ir aplinkos apsaugos principais.

2. Kvapų kontrolės funkcijas perduoti Aplinkos apsaugos valdymą ir kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdančiai Aplinkos ministerijai ir įgaliotoms institucijoms. Tokiu būdu bus užtikrinta, kad aplinkos oro taršą (taip pat ir kvapus) skleidžiančio ūkio subjekto priežiūrą vykdys, sprendimus priims, poveikio priemonės taikys ir priimtų sprendimų įgyvendinimą užtikrins vienas viešojo administravimo subjektas. Institucijoms skirti ištekliai bus naudojami ekonomiškai, rezultatai pasiekti mažesnėmis sąnaudomis, administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės atitiks būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus.

Viceministras

Algirdas Šešelgis